

SAMMENSLÅING AV FOSEN- OG SØR-TRØNDELAG TINGRETT HØRINGSSVAR FRA ØRLAND KOMMUNE

16.06.2016

Ørland kommune viser til brev datert 05.06.2015 vedlagt høringsnotat om sammenslåing av tingretter. Saken har vært behandlet i kommunestyret 18.06.2016 som stiller seg bak det høringssvaret som avgis nedenfor.

1.0 Rettskretsen

Fosen tingrett omfatter i dag kommunene Bjugn, Frøya, Hitra, Osen Åfjord, Rissa, Roan, Ørland og Åfjord med et samlet innbyggertatt på 31 000.

Ørland kommune utgjør sammen med Hitra, Frøya og Fosenkommunene for øvrig, et område i sterk vekst mht befolkning og næringsliv. Kommunikasjonslinjene er under kontinuerlig utbedring Utbyggingen av hovedflystasjonen og kommunens egen satsning på tilrettelegging for vekst og utvikling, vil bidra til å forsterke Brekstads sentrale plass på Fosen.

2.0 Høringsnotatet – departementets premisser for en sammenslåing

Høringsnotatet er for alle aktuelle domstoler delt i en innledende generell del som er felles for alle saker, og en del for hver enkelt av de sammenslåinger som foreslås. Ørland kommune konstaterer innledningsvis at departementet stort sett utelukkende tar utgangspunkt i situasjonen sett fra domstolens ståsted når fordeler og ulemper med en sammenslåing vurderes. Målet med sammenslåing er å skape "robuste" og godt kvalifiserte domstoler. Hensynet til det rettsøkende publikum lokalt, og de lokale konsekvenser av sammenslåing, belyses i svært liten grad. I den grad dette berøres er premissene upresise og konklusjonene tilslørende.

Departementet viser i høringsnotatet bl.a til SSB notat 2209/24 hvor kommunene inndeles i arbeidsmarkedsregioner. Kommunene i Fosen rettskrets er i dette notatet plassert i arbeidsmarkedsregion "Trondheim". Departementet konkluderer ut i fra SSB's notat med at *"...en eventuell sammenslåing (vil skje) i en region med såpass korte og effektive reiseavstander (...) at det allerede i dag er naturlig å se på de eksisterende kontorstedene som del av felles, regionale arbeidsmarkeder."*

Ørland kommune vil anføre at SSB's notat er feiltolket og ikke danner grunnlag for konklusjoner om reisetid/reiseavstand. For det første angir ikke notatet – så vidt kommunen kjenner til – en offisiell inndeling av arbeidsmarkedsregioner i dag. Notatet beskriver ett av flere alternativ. For eksempel utgjør Hitra/Frøya og Fosenkommunene hver sin økonomiske region etter standarden NOS C 616 (2002). Dernest bygger ikke inndelingen av regioner i notatet på reiseavstand eller reisetid til Trondheim. Inndelingen i arbeidsregioner bygger dessuten bare delvis og indirekte på i hvilken grad pendling fra kommunene rundt går til Trondheim.

3.0 Status presens

Fosen tingrett har svært lang historie på Brekstad og er en innarbeidet løsning tilpasset det lokale behov. Domstolen holder til i tidsmessige og spesialtilpassede lokaler, sentralt plassert

i forhold til viktige kommunikasjonslinjer. Domstolen utfyller en svært viktig funksjon lokalt og bidrar vesentlig til løsning av tvister av alle slag. Domstolen er også en viktig arbeidsplass.

4.0 Betydningen av å ha domstol lokalt - nærhet til brukerne

Fosen tingrett innebærer en nærhet til rettspleien lokalt. Brukerne av domstolen på Fosen er politi, kommuner, private og næringsliv innen rettskretsen, samt lokale advokater og rettsmedhjelpere. For de aller fleste vil det innebære kortere reisetid å dra til Brekstad enn til Trondheim. Det vil også gjelde vitner, herunder lokalt politi i forbindelse med straffesaker. En lokal domstol gir også kortere veg til lokaliteter som må befares.

Kortere reisetid innebærer mer effektiv gjennomføring av de rettslige prosesser. Mer effektiv gjennomføring vil innebære at sakene gjennomføres mer rasjonelt og tidseffektivt for domstolen. For brukerne vil mer effektiv gjennomføring innebære spart tid og store økonomiske besparelser. Både bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske argumenter taler derfor til fordel for at Fosen tingrett bør bevares.

Det må også legges vekt på at en lokal domstol er del av basisen for den lokale infrastruktur og det regionale servicetilbudet, hvilket ikke minst er viktig nå – sett i lys av den forventede veksten i regionen/rettskretsen.

5.0 Lokale domstolars kvalitet og effektivitet:

Som det går frem av høringsnotatet legger departementet til grunn at større domstoler vil være mer effektive og innebære større kvalitet på domstolenes arbeide. Ørland kommune vil anføre at dette så langt er udokumenterte premisser. Hva angår effektivitet vil nærhet til det rettsøkende publikum innebære raskere behandling, jfr ovenfor. Hva angår kvaliteten på rettens avgjørelser er det, så langt Ørland kommune kjenner til ikke dokumentert at avgjørelser fra mindre, lokale domstoler er svakere faglig fundert enn andre. Snarere vil lokal tilknytning og lokal kunnskap kunne danne et bedre faktisk grunnlag for de avgjørelser domstolen skal ta.

6.0 Om en avgjørelse bør fattes nå – alternativ tilnærming

Det er vanskelig å se at en avgjørelse om eventuell sammenslåing av Fosen tingrett og Sør-Trøndelag tingrett bør tas nå. Den pågående kommunereformen kan endre kommunestrukturen i en slik grad at forutsetningene for vurderingen endres. Det samme gjelder utviklingen i Ørland/Bjugn i forbindelse med Forsvarets økende aktivitet, og utviklingen i regionen for øvrig.

Det fremstår som klart for Ørland kommune at eventuelle svakheter ved lokal domstol heller bør løses gjennom et tettere samarbeid med Sør-Trøndelag tingrett. Dette kan for eksempel skje ved temporær styrking av dommerstaben ved behov, hospitering ute/inne, økt bruk av videokonferanseutstyr og øvrige tekniske kapasiteter.